

Simai Mihály

Rend és rendetlenség Magyarországon: közgazdasági értelmezések

Mi a rend? Jog, szokás, szabályok és erkölcsi normák gyűjteménye, társadalmi konvenciók összessége? Mikor és miért beszélhetünk rendről vagy rendetlenségről egy adott társadalomban, illetve a gazdaságban? Figyelemre méltó, hogy a rend minden nyelvben sok dimenziós fogalom. A nagy angol Webster szótár például 23 rend fogalmat különböztet meg és a magyar nyelv értelmező szótára sem marad el ettől. A rendet a napi szóbeszédben általában együtt említik vagy azonos értelemben használják a jog fogalmával. A rend fogalma a társadalomtudományokban is rengeteg értelmezésben fordul elő, miközben a rendetlenség az értelmező szótárakban is mostohagyerek.

A rend általánosítható és egyszerűsített társadalmi fogalmát a következőképp definiáltam: stabil, kiszámítható és békés társadalmi viszonyok, amelyek fenntartják a személyes biztonságot és biztosítják a közérdek érvényesülését. A rend egyik komponense eszerint is a közrend. Ennél azonban sokkal többet jelent, hiszen az, amit a fenti definíció alapján rendnek tekinthetünk, az egyének és a társadalom életének számos fontos területét érinti, illetve határozza meg.

Vizsgálódásaim során igyekeztem választ keresni a rend fogalom társadalmi-történelmi vonatkozásaira is. Hume híres munkájában, a Dialogues Concerning Natural Religion, amely 1779-ben jelent meg, azt hangsúlyozta, hogy különféle rendek léteznek (a növényvilág, a ház, a közösség, a gondolkodás rendje), s hozzátette, hogy bár bizonyos rendekhez képest adva van egy felsőbb rend, nem biztos, hogy ez minden rend esetében így van. Gondolatai tulajdonképpen a természetes rend és a normatív rend közötti, évszázadokon át vitatott különbségeket emelték ki¹.

Sok bölcselelő és uralkodó törekedett valamilyen rend kialakítására. Az első átfogóbb kísérletet arra, hogy egy társadalom rendjét, magatartási szabályait

meghatározzák, valószínűleg az Ószövetség tükrözi. Minden nagy vallás igyekezett saját rendjének kialakítására. A kereszténység rend fogalmával kapcsolatban figyelemre méltónak tartom Szent Ágoston fejtegetéseit.² Sajátos, bizonyos vonatkozásokban az Ószövetségre emlékeztető rend és szabálygyűjtemény a Korán is. Mindezekre azért hívom fel a figyelmet, mert témánk szempontjából nem hagyhatók ki a történelmi vizsgálódások. Érdekes tény, hogy a mainál sokkal kevésbé komplex társadalmak is igyekeztek a maguk átfogó rendjét kialakítani.

Feladatomban azonban nem a filozofálás, hanem a rend és a rendetlenség közgazdasági értelmezése. A gazdaságnak tulajdonképpen nincs önálló rend fogalma, de a rend közgazdasági értelmezése gyakorlatilag minden fontos közgazdasági iskola tanításaiban valamilyen formában, közvetve, vagy közvetlenül szerepel. Egyes iskolák a rendet a makrogazdasági egyensúllyal azonosítják, mások a makrogazdaság stabilitását tekintik rendnek. A kapitalizmus rendjét egyes marxista megközelítések üzemen belüli szervezethez és üzemen kívüli anarchiaként jellemezték. Ezzel akarva-akaratlanul arra is utaltak, hogy a rend kategóriának a mikrovezetéseket sem lehet figyelmen kívül hagyni. A szocialista tervgazdálkodást is végső soron a gazdaságban érvényesülő rend egyik felfogásának, illetve értelmezésének lehet tekinteni. A XX. század végén érdekes közgazdasági kérdésként fogalmazódik meg a rend és az információs forradalom kapcsolata. A kérdés úgy szól: rendet teremt-e az információs forradalom egy alapjában véve kaotikus piacgazdaságban? A rend fogalommal összefüggő viták egyik vonatkozása az adott rend felváltásával összefüggő témához kötődik. Nem kevés társadalomtudós a ma kialakuló társadalmat nem ipar utáninak, információsnak, hanem magas kockázatú társadalomnak nevezi. A kockázat alapja az, hogy a méretek gigantikusak, a cselekvések és a kommunikáció meghatározói rendkívül koncentráltak, és a folyamatok többsége, az adott rend megváltoztatása csak súlyos megrázkódtatások árán lehetséges.

A rendetlenség és a zűrzavar általános fogalma nem fogható fel egyszerűen a rend ellentétéként. A rendetlenség önmagában is bonyolult összefüggések kifejezője lehet, például egy előző rend felbomlásának következménye, anélkül, hogy az új rend kialakulhatott volna, vagy olyan változások következménye, amelyek nyomán a hatalmi struktúrák hatékonysága gyengült. A gazdaságban a rendetlenség lehet belső és külső tényezők eredménye, hozzá nem értő, szakszerűtlen lépések, rossz menedzsment, hibás politikai döntések következménye is.

A további viták és multidiszciplináris kutatások érdekében *négy lehetséges megközelítést* emelek ki, amelyek közgazdasági szempontból is értelmezhetők, de lényegesen politikai, jogi, szociológiai összefüggéseik is.

Az első megközelítés a rendet mint *kívánt állapotot* tekinti. Ezt REND I-nek nevezem. Ebben a megközelítésben különösen világos, hogy a rend fogalom érdekeket, értékeket fejez ki, s ezek alapján szorosan kötődik a fennálló hatalmi viszonyokhoz, uralkodó eszmékhez, illetve az ezekkel való szembenálláshoz. E megközelítésben a rend nosztalgia, illetve illúziók, utópiák kifejeződése is lehet. A renddel kapcsolatban a magyar társadalomban is rengeteg nosztalgikus, utopisztikus, reális és irreális nézet és képzet él. Társadalmunk különböző csoportjainak vágyaiban fellelhető a náci-fasiszta korporativista kényszergazdaság, a liberális, állami szabályozástól mentes piacgazdaság és a szocialista tervgazdálkodás rendje. A társadalom és a politikai elitek érték-

ítéletében és utópiájában megtalálható a kikényszerítésen, rábeszélésen, közmegegyezően alapuló rend eszmevilága éppúgy, mint a szabad polgárok önkéntes rendjének képzete, illetve az erre irányuló törekvések támogatása.

A totalitáriánus rendek iránti vágyakozások centrumában rendszerint valamilyen ideológia áll, amelyik csaknem vallásos hittel kötődik olyan eszközkhöz, mint a tévedhetetlenség, az egypártrendszer, a terrorista rendőri erő a kikényszerítésre és megfélemlítésre. Fontos eszköze e rend-koncepciónak a kommunikációs monopólium és a gazdaság totális állami ellenőrzése is. Valamivel liberálisabb a társadalmi konzervatívok rend koncepciója, amelynek alapja a hit a rendben, a tekintélyben és a fegyelemben. E megközelítésben a törvény és a rend szorosan összekapcsolódnak. A hangsúly e megközelítésben is nagyobb mértékben helyeződik a kikényszeríthetőségre, mint az önkénteségre. A nacionalista konzervativizmus eszméi ugyancsak sajátosan értelmezik a rendet. Megközelítésüket leginkább kizárásos, kirekesztő rendként lehetne jellemezni.

A rend fogalommal kapcsolatban elengedhetetlen szót ejteni az *anarchizmus* rend fogalmáról is, márcsak azért is, mert a közhasználatban az anarchizmust a rend tagadásával, illetve a rendtelenséggel azonosítják (hazánkban is). Az anarchizmus különböző irányzatai azonban sajátos megközelítéseket képviselnek, amelyek nem annyira a rend tagadásában, mint jellegének, kialakítása módozatainak megítélésében képviselnek önálló értelmezéseket. Az individualista anarchizmus rend fogalma szerint a társadalom autonóm egyénei képesek együtt élni és dolgozni, konfliktusok és a rendtelenség veszélye nélkül. A kapitalista anarchizmusra az a jellemző, hogy messze túlmegy a liberális eszméken a piac mindenhatóságába vetett hitben. A kollektivistá anarchizmus azt hirdeti, hogy az emberek természetüknél fogva szolidárisak, szocializáltak és készek az együttműködésre.

A rend *második* megközelítése, illetve értelmezése úgy fogalmazható meg, mint valamilyen rendszer vagy szerkezet tagjai közötti *viszonyokat szabályozó tényezők összessége*. Ez az értelmezés különösen jelentős kérdéskört képvisel a közgazdaság-tudományokban. A felszíni rendtelenség alatt megfigyelt rendszerességre *Adam Smith* hívta fel elsők között a figyelmet.³ Szerinte adva van egy alapvető természetes rend, amelyik az ösztönös önrédekre alapozott emberi magatartásra épül, és legjobban a természetes szabadságon keresztül érvényesül. Ez a rend a piacon működő láthatatlan kezek összessége tevékenységének eredménye: elvileg a nagyszámú egyén, vállalkozó vagy szervezet koordinálatlan mikrotevékenysége valamilyen, többé-kevésbé rendszeresnek tekinthető makrofolyamatokat alakít ki. *Karl Marx* részben *Smith* nyomdokain a gazdaság törvényeinek fontosságát emelte ki. A gazdasági determinizmus, a *Polányi*-féle társadalmi beágyazottság és a ciklikusság mindenhatósága ugyancsak a rend sajátos megfogalmazásai. Ezeket a rend értelmezéseket nevezem **REND II**-nek, és lényegét a társadalomban, illetve a gazdaságban működő láthatatlan vagy valamennyire látható kezet tevékenysége összességének tekintem. A felszínen a piacgazdaság rendje valóban esetlegesnek tűnik. Vannak azonban alapvető, a folyamatok mélyében ható rendező erők: melyek két nagy csoportra oszthatók: a *paraméterekre* és *változókra*. A paraméterek az intézmények, a rendszer működésének alapvető szabályai. A változók a gazdasági hatalmi viszonyok, a verseny, a technika követelményrendszere, az ökológiai

viszonyok. Ha a szereplők túlságosan megsértik a rendezőerőket, tevékenységükkel ellenakciókat váltanak ki. A piaci rend spontán, ami azt jelenti, hogy a főszereplőknek egyéni és nem társadalmi céljaik vannak. Egyes közgazdászok, például Hayek szerint egy ilyen rendben az egyéni szereplők által kialakított gazdaság nem szolgál olyan célt, hogy a társadalom szükségleteit kielégítse, még kevésbé azt, hogy megállapítsa a szükségletek valamilyen hierarchiáját.⁴ A rend az egyének céljainak kielégítését hivatott szolgálni. Ebben a rendben az elsődleges cél az, hogy a szereplők közötti tranzakciók rendben lebonyolódjanak. Ennek érdekében a szereplőknek kölcsönösen alkalmazkodniuk kell, de a valóságban ez nem így van.

A Rend II. értelmezése szemszögéből öt piaci rendszer létezik, amelyek a paraméterek, a tulajdonviszonyok, az információ, az ösztönzők és az intézmények alapján különböznek egymástól. A mai államok mint piactípusok lényegében az alábbi kategóriákba sorolhatók: szabályozott szabadpiac-gazdaság; szociális piacgazdaság; koordinatív korporációs piaci rendszer; vegyes gazdaságok hibridjei és szocialista piacgazdaság. Érdekes és fontos kérdés, hogy a magyar piacgazdaság melyik kategóriába lesz sorolható. Azok a nemzetközi szervezetek, amelyeknek a nyugati világ a rendszerváltáskor a bábaasszony szerepét szánta, a magyar gazdaságra vonatkozóan is a szabályozott szabadpiac-gazdaság modelljét, míg a hazai politikai közélet a szociális piacgazdaság modelljét preferálta. A magyar piacgazdaság valószínűleg sajátos hibrid lesz, amelyben az állam szerepe, csökkenve ugyan, de fontos marad. Az új intézményrendszerrel kapcsolatos társadalmi követelmények és szubjektív elvárások megfogalmazásánál döntő szerepet játszott az előző rendszer teljes tagadása, attól gyakorlatilag függetlenül, hogy az intézmények fejlődésében, minden társadalomban és gazdaságban vannak olyan adottságok, amelyek nem rendszerspecifikusak, hanem az ország kulturális, technikai, gazdasági fejlettségi szintjével, fejlődésének külső, politikai és gazdasági feltételeivel, illetve ezek változásával kapcsolatosak. Különösen fontosak e tényezők az állam szerepének meghatározásában s a nemzetközi gazdaságpolitikában. A rendszerváltások politikai csatározásainak forгатagában a magyar politikai elit és a különböző nemzetközi ajánlások sem fordítottak figyelmet a nem, vagy csak részben rendszerspecifikus tényezőkre, holott hatásuk igen nagy volt a rendszerváltás folyamataira, kudarcaira s eredményeire egyaránt, különösen a gazdaságban.

A rend mint a *kormányzati tevékenységek összessége*, további fontos megközelítés. Ezt a megközelítést tekintem REND III-nak. A rend ebben az értelmezésben azoknak a tevékenységeknek összessége, amelyek keretében az egyének, az intézmények és szervezetek közös ügyeiket menedzselik oly módon, hogy a közös és ellentétes érdekeket és nézeteket egymással összeférhetővé tegyék és megfelelő módon kezelni tudják a társadalmi konfliktusokat. A mai magyar viszonyok közepette ennek főbb komponensei a demokratikus, pluralista társadalmi struktúra, a legitim központi kormány és az önkormányzatok. A demokratikus, pluralista politikai struktúra a rend formálásban sokdimenziós szerepet hivatott betölteni: ütköző és döntőbíró a kormány és a társadalom között, a politikai normák kialakításának szimbóluma, a társadalmi részvétel eszköze a normák kialakításában, az azonos érdekű társadalmi csoportok integrátora, az eltérő érdekek ütköztetője, a többség—kisebbség viszony kezelője

és a társadalmi változások katalizátora. Ezért is lényeges kérdés a rend szempontjából a parlamenti demokrácia megfelelő működése és működtetése.

A magyar viszonyok között is nyilvánvalóvá vált, hogy a kormányt nemcsak hatalomra kerülésének demokratikus módja legitimizálja, hanem a hatalom gyakorlásának jellege és cselekedeteinek következményei is. Az elmúlt években nemzetközi méretekben is érdekes vita folyt arról, hogy mi tekinthető helyes és hatékony kormányzásnak. Ennek fontosabb elemeit a következőkben határozták meg: kerüli a bürokratikus túlszabályozást, a törvények és rendelkezések túltengését, képes ellenállni különböző érdekcsoportok és személyek nyomásának, ugyanakkor az intézmények állandó dialógust tesznek lehetővé a kormány és a gazdaság fő szereplői között. A kormány politikájában átlátható, felelősségteljes, jelentős helyet kapnak a gazdasági tényezők és összhangban vannak a célok és az eszközök. A célok centrumában az emberi és anyagi erőforrások hatékony felhasználása, az ország nemzetközi gazdasági teljesítőképességének erősítése, a racionális makrogazdasági stabilitás és a fejlődés társadalmi és ökológiai fenntarthatósága áll. Fontos követelményként fogalmazódott meg az is, hogy a közigazgatásnak fegyelmeztnek, szakszerűnek, viszonylag korrupciómentesnek és meghatározott mértékben politikasemlegesnek kell lennie.

A rend *negyedik* dimenziójának a *mindenkori világtrendet*, az államok közötti szervezett viszonyok összességét tekintem, amelyben az államok magatartását előre meghatározott elvek, normák és előírások szabályozzák⁵, amelyek lehetnek valamilyen hatalom által kikényszerítettek, kölcsönös megállapodások eredményei, etikai alapon meghatározottak. Ezt nevezem REND IV-nek. A világtrend politikai, világgazdasági és ökológiai komponensekből áll. Alapkérdések: univerzalizálódás vagy diverzifikálódás, kikényszeríthetőség, felelősségre vonhatóság, kiknek az érdekeit szolgálja a rendszer? Hátterében a hatalmi viszonyok, a globalizáció, a mikro- és makro-szereplők érdekei, az intézmények jellege, hatékonysága állnak. A politikai komponens szemszögéből lényeges változás, hogy a hidegháború befejeződésének következményeként megszűnt a világ politikai megosztottsága két szembenálló tömbre. A világpolitikában a globális konfliktusok helyén kisebb, helyi, regionális háborúk, polgárháborús konfliktusok váltak a destabilizálódás fő forrásaivá. A világpolitikai viszonyok többpólusúvá válásának hosszan tartó folyamatában regionális nagyhatalmak, új, potenciális világhatalmak kialakulása jelzi a XXI. század világpolitikai változásainak egyik igen valószínű irányát. Ennek következményeként nem kizárt, hogy a regionális hatalmak körül kis kliensállamok köre alakul majd ki. Földrészünkön a változások iránya e tekintetben nagymértékben függ majd az európai politikai integrálódás jövőjétől, ami ma még meglehetősen bizonytalan. Közvetlen térségünk jövőjének formálódásában alapvető kérdés, hogy mennyire sikerül megakadályozni azoknak a tradicionális problémáknak a felszínre törését és elhatalmasodását, amelyek évszázadunkban is súlyos válságok forrásai voltak, s hozzájárultak két világháború kirobbanásához. Az ENSZ volt a második világháború utáni világtrend sajátosságainak egyik alapvető intézményes kifejezője, amelynek alapokmányában foglalt elvek és magatartási szabályok továbbra is fontosak, a megváltozott hatalmi viszonyok azonban valószínűleg szükségessé teszik reformjukat és a regionális struktúrák erősítését.

A jelenlegi világgazdasági rend alapvető sajátossága a növekvő komplexitás. A szereplők tevékenysége egyidejűleg többfajta hatást is kifejt, ráadásul inter-

aktív módon, amelyek kimenetelét lehetetlen előre látni. Gyökeres átalakulás ment végbe a nemzetközi munkamegosztás területi, ágazati és szervezeti viszonyaiban. Az államok, főként a fejlett ipari országok keretei között új, korábbinál sokkal összetettebb és nehezebben áttekinthető kapcsolat alakult ki, a pénz- és értékpapíriacok, az ún. papírgazdaság és a reálgazdaság között. Mindezeket túl, a liberális piaci viszonyok globális térhódítása együtt járt a rövidtávú szemlélet uralkodóvá válásával a nemzeti és nemzetközi intézményekben. Ezek egyébként a korábbiaknál korlátozottabb lehetőségekkel rendelkeznek a gazdasági és társadalmi gondok hatékony kezelésére.

A második világháború után kialakult rend bomlása, bizonyos elemeinek túlélése, új problémák tömegének, s régi megoldatlan problémák sokaságának egyidejű jelenléte jelzi a mai világgazdasági rendet, s képtelenségét ezek megfelelő kezelésére. Sajátos világrendetlenségről lehet beszélni az új világrend helyett. Globális méretekben a rendetlenség jeleinek tekinthetjük a háborúkat, tömegmészárlásokat, az emberi jogok tömeges és nagymértékű megsértését, a szegénységet, a tömeges munkanélküliséget, az éhséget, a terrorizmust és a bűnözést. A nemzetközi gazdasági rend leggyorsabban bővülő területe az ún. fekete világgazdaság, a kábítószeres világforgalma, a hatalmas méreteket öltő csempésztevékenység, márka-, áru- és pénzhamisítás, a rendkívül kiterjedt szervezett bűnözés. A volt szocialista országok integrálódása a fekete világgazdaság rendjébe egyébként sokkal gyorsabb és intenzívebb volt, mint egyéb területeken. A gyors politikai és gazdasági nyitás, az országok felkészületlensége és tapasztalatlansága, kiváló táptalajt jelentett a fekete világgazdaság globális szereplői számára.

A rend és a rendetlenség fenti dimenzióiban és értelmezésében kulcsfontosságú közös nevező az *intézményrendszer* s különösen az *állam*⁶. Az első dimenzió, tehát a Rend I szemszögéből lényeges, hogy a társadalom egyrészt hagyományosan bizalmatlan az állammal szemben, s természetesnek tartja azt, hogy ott játssza ki, ahol tudja. Másrészt megszokta az állami paternalizmust, a szubvenciókat, s az államon keresztül realizálható különféle előnyöket. A társadalom elvárásai minden téren igen nagyok az állami szolgáltatásokkal kapcsolatban. Ezt a magatartást a szocialista etatista fejlődés évtizedei tovább erősítették a magyar közgondolkodásban is. A Rend II szemszögéből egyik fontos probléma az állam gazdasági szerepének alakulása. A magyarországi rendszerváltás nyomán kialakult helyzet és a feladatok mindenekelőtt az állam funkcióinak, társadalmi kötelezettségvállalásának racionális, gyakorlatias újrafogalmazását és szervezetének radikális modernizálását követelték volna, megfelelő társadalmi ellenőrzéssel. A liberális gazdaságpolitika legitimitása, s a demokrácia érdekében az államnak gazdasági téren is elő kellett volna mozdítania új típusú partneri viszony kialakítását a civil társadalommal. A helyes filozófia az lett volna, amelyik egyidejűleg számol a piac és az állam lehetőségeivel és korlátaival és a piaci erőket és ösztönzőket kormányzati célok elérésében is gyakorlatiasan használja fel.

A gyakorlatban a rendszerváltás során az ellentmondásosság az állam, a társadalom és a gazdaság viszonyában tovább szélesedett, s új tényezőként lépett be a külföldi tulajdon, illetve az ezzel szembeni ellenállás bizonyos rétegekben. A Rend III szemszögéből mindenekelőtt a demokratikus rend értelmezése, a demokrácia továbbfejlődésének útjai s a kormányzat különféle szint-

jeinek szerepe lényeges szempont. Nyilvánvaló az is, hogy számos lényeges kérdés fogalmazódik meg azzal kapcsolatban is, hogy az állam szerepe miképpen változik az új, kibontakozó világrendben. Az eddigiek is arra utalnak, hogy a társadalomtudományi kutatásokban célszerű az állam szerepével és jövőjével kapcsolatos vizsgálódásokat erősíteni s annak különböző, politikai, szociológiai, jogi és közgazdasági vonatkozásait a rend szemszögéből is elemezni.

JEGYZETEK:

- 1 Igen érdekesnek tartom a két fogalommal kapcsolatban K.R. Popper gondolatait: *The Open Society and its Enemies*. Vol. 1. Ch. 5. London 1957.
- 2 *St Augustin: The City of God*. A Selected Library of the Nicene and Post Nicene Fathers of the Christian Church. ed Philip Schaff. Buffalo. 1887
- 3 *Adam Smith: An Inquiry into the Nature and Cause of the Wealth of Nations*. Book. 1 Chap. 8 part. 1—2. London. 1961. Eredetileg 1776-ban jelent meg.
- 4 F. A. *Hayek: New Studies in Philosophy*. Politics, Economics and the History of Ideas. London. 1978. pp. 119—151
- 5 *Mihály Simai: The Future of Global Governance. Managing Risk and Change in the International System*. Washington D.C. 1994. pp. 9—45
- 6 *Simai Mihály: A rendszerváltás, az állam és a globális változások*. In: *Globalizáció és nemzeti érdek*. MTA. 1997. Budapest. pp. 49—76.

Pályázati felhívás németországi kutatói ösztöndíjakra 2000-re

A Magyar Ösztöndíj Bizottság (MÖB) — a 151/1991. (XII.4.) Korm. Rendelet alapján — pályázatot hirdet a Német Felsőoktatási Csereszolgálat (Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) kutatói ösztöndíjaira:

Továbbképzési/kutatási ösztöndíj (Vertiefungsstudium), jele: 1.1. időtartama: 10 hónap (2000. október — 2001. július között)
Korhatár: 32 év (az ösztöndíj megkezdésekor).
Pénzbeli támogatás: 1250 DM/hó, legalább kétéves tudományos munkával: 1700 DM/hó.

Rövid kutatói ösztöndíj, jele: 2.
Időtartama: 1—6 hó (2000. áprilistól—2001. januárig)
Korhatár: 32 év (az ösztöndíj megkezdésekor)
Pénzbeli támogatás: 1700 DM/hó

Ösztöndíj tudósoknak (Studienaufenthalte), jele: 6
Időtartama 1—3 hónap (2000. április—2001. január között)
Pénzbeni támogatás: 3400 DM/hó vagy 3700 DM/hó (tudományos munkakörtől függően)

A pályázatok beadási határideje: 1999. október 31.
Pályázati űrlapok beszerezhetők az Oktatási Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Budapest, V. ker. Szalay u. 10—14.). E-mail: babcsanyia@om.gov.hu
A pályázásról további felvilágosítást ad: Babcsányi Ágnes, tel.: 311-7046.
A felhívás teljes szövege megtalálható a következő internet címen: www.om.hu
s ezen belül: Pályázatok s ezen belül: Magyar Ösztöndíj Bizottság